

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/swiadkowie/32435,Gawdyn-Wladyslaw.html>
2024-04-26, 21:21

Władysław Gawdyn

OPOWIEDZIANE ▶
ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ IPN

Władysław Gawdyn

Żołnierz wojny obronnej Polski 1939 r., następnie Armii Krajowej i II Armii Wojska Polskiego, podpułkownik w stanie spoczynku, więzień w czasach stalinowskich, opolanin z rodowodem kresowym.

Władysław Gawdyn urodził się 12 lutego 1922 r. w Stanisławowie (obecnie Ukraina). Tam też ukończył gimnazjum im. Jana Kazimierza zakończone małą maturą, należał również do drużyny strzeleckiej. Dzięki znajomości swego ojca Stanisława z płk. Bronisławem Prugar-Ketlingiem (obaj byli uczestnikami wojny polsko-bolszewickiej 1920 r.) został powołany do służby wojskowej. Jako małoletni ochotnik – strzelec-elew 48 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych 2 września 1939 r. wyruszył na front w składzie Armii „Karpaty”. Władysław Gawdyn uczestniczył m.in. w walkach z Niemcami o wyzwolenie Lwowa i w Lasach Janowskich. Po rozwiązaniu i kapitulacji jednostki 21 września powrócił w rodzinne strony, które znalazły się już w rękach sowieckich. W czasie okupacji pracował jako szewc oraz przy naprawie torów kolejowych. W 1943 r. przystąpił do konspiracji w Armii Krajowej. Używał ps. „Junek”. Pełnił funkcję kuriera – w skrzynkach przewoził broń, amunicję oraz meldunki i dolary dla polskiego podziemia. W 1944 r., po ponownym wkroczeniu do Stanisławowa wojsk sowieckich, wystąpił z konspiracji w AK i zapisał się do szkoły oficerskiej w Lublinie. Otrzymał przydział do 5. kompanii strzeleckiej 2. batalionu 27. Pułku Piechoty w Rzeszowie wchodzącego w skład II Armii Wojska Polskiego, z którą przeszedł szlak bojowy biorąc udział m.in. w forsowaniu Nysy Łużyckiej i w walkach wzdłuż granicy czesko-niemieckiej.

Po zakończeniu wojny otrzymał przydział gospodarstwa rolnego w okolicach Polanicy-Zdroju oraz zgodę na sprowadzenie rodziców pozostających na terenach włączonych do ZSRS. 14 września 1945 r. w pociągu z Kłodzka do Dusznik-Zdroju został omyłkowo wzięty przez czerwonarmistę za poszukiwanego polskiego żołnierza, który miał dokonać napadu na żołnierzy sowieckich. W wyniku szamotaniny doszło do śmierci rosyjskiego sierżanta i postrzelenia dwóch innych. Zagrożony karą śmierci, Władysław Gawdyn otrzymał ostatecznie karę 10 lat więzienia, a także zdegradowany został do stopnia szeregowca. Wyrok odbywał w więzieniach w Kłodzku, Strzelcach Opolskich i Raciborzu. Na wolność wyszedł w 1950 r. na mocy amnestii skracającej wyroki o połowę. Związał się z Opolem, gdzie również po pięciu latach sprowadził wreszcie swoich najbliższych ze Stanisławowa. Jako były więzień nie mógł jednak skończyć studiów, a jedynie dwuletnią szkołę pomaturalną. Rozpoczął pracę w Opolskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego. Położył również zasługi dla miasta – przyczynił się do wybudowania miejskiej pływalni i lodowiska, a także słynnego amfiteatru. W 1978 r. wstąpił do Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, przez wiele lat szefował jej opolskim strukturom. W 1984 r. przywrócono mu stopień podporucznika – w stanie spoczynku. Kolejne awanse wojskowe uzyskał już w wolnej Polsce: w 1994 r. porucznika, 1999 – kapitana, 2000 – majora, 2010 – podpułkownika w stanie spoczynku.

Odnaczony: Medalem w Wojnie Obronnej RP (1939), Krzyżem Kampanii Wrześniowej (1939), Medalem Polska Swemu Obrońcy, Krzyżem Drugiej Obrony Lwowa RP, Krzyżem „Semper Fidelis” RP, Krzyżem Walecznych, czeskim Krzyżem Żelaznym, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2000), tytułem „Zasłużony Obywatel Miasta Opola” (2008).

Zmarł 13 września 2019 r. Został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Opolu-Półwsi.

Przejdź do relacji

WŁADYSŁAW GAWDYN

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)